

Capgrossos: Alagi, Mari, Met, Nisso i Tuietes

Capgrossos, nanos, nans, cabuts, cabets, cabeçuts i caparrots, entre d'altres, són maneres diverses d'anomenar una mateixa figura d'imatgeria festiva de formes generalment humanes que, per les seves característiques funcionals i morfològiques, és diametralment oposada als gegants; és a dir, els nans i els capgrossos són menuts i amb el cap exageradament gran.

Les primeres figures de nans de què tenim constància d'existència certa a Catalunya són els macers barcelonins del segle XVIII i, més tard, els singulars lligamosques, esquivamosques i caps de llúpia, figures especialment arrelades a la Catalunya Vella. A Torroella de Montgrí no tenim referències d'un capgròs fins a l'any 1882, quan trobem el cap de lleó anomenat l'Esquivamosques. La figura va deixar de sortir l'any 1928.

L'any 1931, quan el nou consistori republicà va acordar restaurar els Gegants al taller imatger El Ingenio, també va convenir de comprar un parell de capgrossos, els dels models número 7 i 14 del catàleg de la botiga barcelonina. Aquests capgrossos a Torroella serien anomenats el Blanc i el Negre.

L'any 1967 van ser comprats un parell de capgrossos nous a El Ingenio, dels models anomenats la Lola i el Català que, a Torroella, serien anomenats l'Andalusa i el Pagès; els vells caps —el Blanc i el Negre— van ser retirats i desats a l'Ajuntament. Josep Riera recorda que a vegades deixaven que els portés la quitxalla del casal de la parròquia.

També, durant els anys seixanta i els primers dels setanta del segle passat, sortia un capgròs amb cap de girafa que, entre altres elements, el mestre Martí Freixas havia construït per al casal d'estiu de la parròquia de Sant Genís. L'any 1975 el mateix senyor Freixas va reconvertir el Blanc en Home dels Nassos, mentre que del Negre se'n va perdre el rastre.

Encara, els primers anys de la dècada dels vuitanta del segle passat, van ser comprats a la mateixa botiga barcelonina El Ingenio tres nous capgrossos, els dels Germans Marx: Chico, Harpo i Groucho.

Per la Festa Major de 2005, en el marc d'un espectacle del Teatre Musical, es va presentar la transformació dels cinc capgrossos torroellencs. Ara els capgrossos de sèrie del Ingenio, tan repetits per tota la geografia catalana, recreats per Dolça Vilallonga, adoptaven una nova personalitat: l'Andalusa es va convertir en la Mari; el Pagès, en el Met; el Chico Marx, en l'Alagi; l'Harpo Marx, en la Tuietes, i el Groucho Marx, en el Niso.

La Mari és una senyora andalusa, vinguda a Torroella fa molts anys, que estima el seu poble com ningú.

En Met és un fervent entusiasta del món del futbol.

L'Alagi és un jove, vingut de terres molt llunyanes, que viu intensament les festes del poble.

La Tuietes és una cuinera torroellenca famosa pels seus *platillos* i guisats.

En Niso és un home de lletres sensible al batec cultural de la vila.